

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 264
din 12.04.2011

**pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea
zoonozelor și a agenților zoonotici**

Publicat : 15.04.2011 în Monitorul Oficial Nr. 59-62 art Nr : 301

MODIFICAT

[HG51 din 16.01.13, MO15-17/22.01.13 art.89](#)

În conformitate cu prevederile Legii nr. 221-XVI din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 51-54, art. 153), cu modificările ulterioare, Legii nr.78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 83-87, art. 431), precum și în vederea supravegherii, prevenirii și controlului zoonozelor în raport cu sănătatea animalelor și produselor de origine animală, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici (se anexează).
2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

**Contrasemnează:
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare**

Vasile Bumacov

Nr. 264. Chișinău, 12 aprilie 2011.

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. 264
din 12 aprilie 2011

**REGULAMENT
privind monitorizarea zoonozelor
și a agenților zoonotici**

Prevederile prezentului Regulament sînt armonizate cu prevederile Directivei 2003/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici (JO L 325, 12 decembrie 2003, pag. 31), modificată prin Regulamentul (CE) nr. 219/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 (L 87, pag.

109 din 31 martie 2009).

Capitolul I **Dispoziții generale**

1. Regulamentul privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici (în continuare – Regulament) reglementează:

- a) monitorizarea zoonozelor și agenților zoonotici;
- b) monitorizarea rezistenței antimicrobiene asociate;
- c) ancheta epidemiologică a focarelor de toxoinfecții alimentare;
- d) schimbul de informații referitoare la zoonoze și agenți zoonotici pentru evaluarea surselor și evoluțiilor relevante cu alte autorități interesate.

2. Prezentul Regulament se aplică fără a aduce atingere anumitor acte normative specifice privind sănătatea animală, nutriția animală, igiena produselor alimentare, bolile transmisibile ale oamenilor, sănătatea și siguranța la locul de muncă, ingeneria genetică și encefalopatiile spongiforme transmisibile.

3. În sensul prezentului Regulament, noțiunile de bază utilizate au următoarele semnificații:

zoonoză – orice boală și/sau infecție care poate fi transmisă pe cale naturală, în mod direct sau indirect de la animale la om;

agent zoonotic – orice virus, bacterie, ciupercă, parazit sau altă entitate biologică susceptibilă de a provoca o zoonoză;

rezistență antimicrobiană – aptitudinea unui microorganism din anumite specii de a supraviețui sau chiar de a prolifera în condițiile prezentei concentrații concrete de preparat antimicrobian, care este, de obicei, suficientă pentru inhibarea sau nimicirea microorganismelor din speciile respective;

focar de toxoinfecție alimentară – incidență, ce are loc în anumite circumstanțe, a două sau mai multe cazuri de aceeași boală și/sau infecție la om, sau situație în care numărul de cazuri constatate este superior previziunilor și în care cazurile sînt provocate sau susceptibile de a fi provocate de aceeași sursă alimentară;

monitorizare – sistem de colectare, analiză și difuzare a informațiilor legate de apariția zoonozelor, a agenților zoonotici și a rezistenței antimicrobiene asociate acestora;

autoritatea națională competentă – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor care, în limitele competenței legale, reprezintă veriga de contact cu autoritățile internaționale competente.

[Pct.3 modificat prin HG51 din 16.01.13, MO15-17/22.01.13 art.89]

4. Datele referitoare la apariția zoonozelor, agenților zoonotici și rezistenței antimicrobiene a acestora sînt colectate, analizate și publicate fără întârziere, pe pagina web a autorității naționale competente.

5. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar reprezintă laboratorul național de referință responsabil de efectuarea încercărilor ce țin de sănătatea animalelor și siguranța produselor de origine animală.

6. Autoritatea națională competentă trebuie să colaboreze eficient și încontinuu, bazîndu-se pe schimbul reciproc de informații generale și, în caz de necesitate, de date specifice cu:

- a) autoritățile naționale competente în domeniul produselor alimentare;
- b) structurile și/sau autoritățile responsabile de colectarea informațiilor privind supravegherea epidemiologică a bolilor notificabile;
- c) alte autorități și organizații interesate.

7. Persoanele responsabile ale autorității naționale competente trebuie, după caz, instruiți în mod corespunzător, la etapa inițială, cu ulterioare instruiți periodice în medicină veterinară, microbiologie și epidemiologie.

Capitolul II **Reguli generale privind monitorizarea zoonozelor**

și agenților zoonotici

8. Autoritatea națională competentă colectează date comparabile și relevante pentru identificarea pericolelor, în vederea evaluării expunerilor și caracterizării riscurilor privind zoonozele și agenții zoonotici.

9. Monitorizarea se efectuează, în etapele lanțului alimentar, la cele mai susceptibile zoonoze și agenți zoonotici în cauză, adică:

a) la nivelul producției primare; și/sau

b) în alte etape ale lanțului alimentar, incluzând produsele alimentare de origine animală și hrana pentru animale.

10. Monitorizării se supun următoarele zoonoze și agenții zoonotici:

a) Bruceloza și agenții acesteia;

b) Campilobacterioza și agenții acesteia;

c) Echinococoza și agenții acesteia;

d) Listerioza și agenții acesteia;

e) Salmoneloza și agenții acesteia;

f) Trichineloză și agenții acesteia;

g) Tuberculoza produsă de *Mycobacterium bovis*;

h) *Escherichia coli* verotoxigenă.

11. În funcție de situația epidemiologică din Republica Moldova, monitorizării trebuie supuse următoarele zoonoze și agenți zoonotici:

1) Zoonoze virale:

a) Calicivirus;

b) Virusul hepatitei A;

c) Virusul influenței;

d) Rabia;

e) Virusuri transmise prin artropode.

2) Zoonoze bacteriene:

a) Borelioza și agenții acesteia;

b) Botulismul și agenții acestuia;

c) Leptospiroza și agenții acesteia;

d) Psitacoza și agenții acesteia.

e) Tuberculoza, alta decât cea produsă de *Mycobacterium bovis*;

f) Vibrioza și agenții acesteia;

g) Yersinioza și agenții acesteia;

3) Zoonoze parazitare:

a) Anisakidoza și agenții acesteia;

b) Criptosporidioza și agenții acesteia;

c) Cisticercoza și agenții acesteia;

d) Toxoplasmoza și agenții acesteia.

4) Alte zoonoze și agenți zoonotici.

12. La înaintarea propunerilor pentru modificarea prezentului Regulament, în special pentru actualizarea Listei zoonozelor și agenților zoonotici care trebuie monitorizați, autoritatea națională competentă trebuie să ia în considerare situația epidemiologică în lume și în țară, prevederile Codului Sanitar al Organizației Mondiale de Sănătate Animală (OIE), ținând seama de:

a) prezența acestora în populațiile animale și umane, în hrana pentru animale și produsele alimentare destinate consumului uman;

b) gradul de gravitate pentru populațiile umane;

c) consecințele economice asupra sănătății animalelor și sănătății publice, precum și asupra nutriției animale și alimentației publice;

d) tendințele epidemiologice la populațiile animale și umane și în nutriția animală și alimentația publică.

13. Monitorizarea trebuie să se bazeze pe sistemele existente în Republica Moldova, acordând prioritate zoonozelor și agenților zoonotici, menționați în pct. 10 al prezentului Regulament și ținând seama de normele privind sănătatea animală, igiena produselor alimentare și bolile transmisibile cu precizarea:

- a) populației sau subpopulațiilor de animale sau etapelor lanțului alimentar cărora li se aplică supravegherea sanitar-veterinară;
- b) naturii și tipului de informații care trebuie colectate;
- c) cazurilor descrise;
- d) sistemelor de prelevare a probelor care trebuie utilizate;
- e) metodelor de analiză în laborator care trebuie utilizate;
- f) frecvenței notificărilor între autoritățile publice centrale și locale, în modul stabilit.

Capitolul III

Programe coordonate de monitorizare

14. În cazul în care datele colectate prin monitorizare de rutină, în conformitate cu pct. 8-13 din prezentul Regulament, nu sînt suficiente, pot fi alcătuite programe coordonate de monitorizare cu privire la una sau mai multe zoonoze și/sau agenți zoonotici, făcînd referire expres la toate serotipurile de salmonella relevante din punctul de vedere al sănătății publice, în special la identificarea situațiilor în efectivele de reproducție de Gallus gallus, găini ouătoare, pui de carne, curci, porci pentru tăiere și de reproducție, pentru a evalua riscurile sau pentru a stabili valorile de referință privind zoonozele sau agenții zoonotici la nivel de stat sau la nivel internațional.

15. Programele coordonate de monitorizare trebuie să includă cel puțin următoarele informații:

- a) scopul;
- b) durata;
- c) zona sau regiunea geografică;
- d) zonele și/sau agenții zoonotici în cauză;
- e) tipul de probe și alte date solicitate;
- f) schemele minime de prelevare de probe;
- g) tipul de metode de analiză de laborator;
- h) sarcinile autorității naționale competente;
- i) resursele ce urmează a fi alocate;
- j) estimarea costurilor și modul de acoperire a acestora;
- k) metoda și termenul de raportare a rezultatelor.

Capitolul IV

Obligațiunile agenților economici din domeniul alimentar

16. În cazul efectuării examenelor în scopul depistării prezenței zoonozelor și agenților zoonotici supuși monitorizării, agentul economic din domeniul alimentar este obligat:

- a) să păstreze rezultatele și să ia măsuri de conservare a tulpinilor relevante pentru o perioadă specificată de autoritatea națională competentă;
- b) să comunice rezultatele și să transmită tulpinile autorității competente responsabile.

17. Agentul economic din domeniul alimentar trebuie să informeze fără întârziere autoritatea competentă dacă consideră că un produs alimentar lansat pe piață poate fi dăunător pentru sănătatea publică.

În acest caz, agentul economic din domeniul alimentar este obligat:

- a) să întreprindă măsuri necesare în vederea prevenirii riscurilor pentru consumatorul final;
- b) să comunice măsurile întreprinse autorității naționale competente;
- c) să nu împiedice sau să descurajeze orice persoană de a colabora cu autoritățile naționale competente în prevenirea, reducerea sau eliminarea riscului cauzat de un produs de origine

animală;

d) să conserve produsul alimentar în cauză sau o probă prelevată din acesta, astfel încât să nu împiedice examinarea lui în laborator, nici investigația în focarul de toxiinfecție alimentară.

Capitolul V

Monitorizarea rezistenței antimicrobiene

18. Monitorizarea trebuie să conțină date comparabile privind apariția rezistenței antimicrobiene la agenții zoonotici și la alți agenți, în măsura în care aceștia prezintă un risc pentru sănătatea publică, și să reflecte cel puțin următoarele:

1) informații generale ale sistemului de monitorizare pentru rezistența antimicrobiană:

- a) specia de animale supusă monitorizării;
- b) speciile bacteriene și/sau tulpinile bacteriene supuse monitorizării;
- c) strategia prelevării de probe;
- d) agenții antimicrobieni supuși monitorizării;
- e) metodologia de laborator utilizată pentru detectarea rezistenței;
- f) metodologia de laborator utilizată pentru identificarea tulpinilor microbiene;
- g) metodele utilizate pentru colectarea datelor;

2) informații specifice ale sistemului de monitorizare, relevante cel puțin pentru un număr reprezentativ de tulpini de *Salmonella* spp., *Campylobacter jejuni* și *Campylobacter coli* de la bovine, porcine și păsări, precum și din produse alimentare de origine animală provenite de la aceste specii.

19. În cazul monitorizării rezistenței antimicrobiene autoritatea națională competentă trebuie să ia în considerare rezultatele monitorizării rezistenței antimicrobiene a tulpinilor umane, realizate de autoritățile specificate la pct. 6 al prezentului Regulament pe dimensiunea umană, în modul stabilit.

Capitolul VI

Ancheta epidemiologică a focarelor de toxiinfecții alimentare

20. Ancheta epidemiologică are drept scop colectarea de date referitoare la aspectul epidemiologic, produsele alimentare posibil implicate și cauzele potențiale ale focarelor.

21. Autoritatea națională competentă trebuie să efectueze, în comun cu autoritățile interesate, o anchetă a focarelor de toxiinfecții alimentare.

22. Ancheta trebuie să includă, pe cât este posibil, date microbiologice, epidemiologice și epizootologice corespunzătoare.

23. Autoritatea națională competentă întocmește și expediază, la solicitare, autorităților internaționale competente un raport anual al rezultatelor investigațiilor efectuate ce conțin următoarele date referitoare la focarele de toxiinfecții alimentare:

- a) numărul total de focare pe an;
- b) numărul de persoane decedate și bolnave în aceste focare;
- c) agenții cauzali ai focarelor, incluzând, pe cât este posibil, serotipul sau altă descriere precisă a agenților (se va indica motivul neidentificării, în cazul în care identificarea agenților cauzali nu este posibilă);
- d) produsele alimentare ce provoacă apariția focarelor și altor vectori potențiali;
- e) identificarea locului unde produsele alimentare nominalizate au fost produse/cumpărate/achiziționate/consumate;
- f) factorii favorizanți, de exemplu, nerespectarea igienei procesării produselor alimentare.

24. Prevederile prezentului capitol se aplica fără a se aduce atingere prevederilor naționale privind siguranța produselor alimentare, sistemele de alertă rapidă și de reacție pentru prevenirea și controlul bolilor transmisibile la om, igiena produselor alimentare, în special celor referitoare la măsurile de urgență și procedurile pentru retragerea de pe piață a produselor alimentare de origine animală și a hranei pentru animale.

Capitolul VII

Evaluarea și raportarea evoluției zoonozelor, surselor agenților zoonotici și rezistenței antimicrobiene

25. Autoritatea națională competentă:

- a) evaluează sursele și evoluția zoonozelor și a agenților zoonotici, precum și rezistența antimicrobiană pe teritoriul Republicii Moldova;
- b) culege datele necesare evaluării mijloacelor puse în aplicare și rezultatele executării programelor de control naționale, inclusiv a rezultatelor oricărei anchete eventual realizate, conform prevederilor prezentului Regulament;
- c) face schimb reciproc de informații cu autoritățile interesate menționate în pct. 6 al prezentului Regulament, permanent și la sfârșitul fiecărui an de activitate, și expediază, anual, organismelor internaționale competente, la care Republica Moldova este parte, un raport privind evoluțiile și sursele zoonozelor, agenților zoonotici și rezistenței antimicrobiene, cuprinzând date colectate pe parcursul anului precedent, întocmit în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;
- d) expediază, în caz de necesitate, rapoarte suplimentare organismelor internaționale competente, la care Republica Moldova este parte, la solicitarea acestora;
- e) prezintă organismelor internaționale competente, la care Republica Moldova este parte, rezultatele programelor coordonate de monitorizare, întocmite în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;
- f) pune la dispoziția publicului rapoartele și, după caz, rezumatele acestora, conform prevederilor prezentului Regulament.

26. Raportul inițial pentru fiecare zoonoză și agent zoonotic trebuie să conțină informațiile referitoare la:

- a) sistemele de monitorizare (strategii de prelevare de probe, frecvența prelevării, natura specimenului, definiții de caz, metode de diagnostic utilizate);
- b) politica de vaccinare și alte măsuri preventive;
- c) mecanismul de control și, după caz, programele de control;
- d) măsurile, în caz de rezultate pozitive sau cazuri unice;
- e) sistemele de notificare existente;
- f) istoricul bolii și/sau al infecției la nivelul țării.

Ulterior se raportează numai schimbările.

27. Anual trebuie comunicate următoarele:

1) populația de animale mai receptivă relevantă (împreună cu datele la care se raportează cifrele):

- a) numărul de efective;
 - b) numărul total de animale;
 - c) metodele de producție aplicate;
- 2) numărul și descrierea generală a laboratoarelor și a instituțiilor implicate în monitorizare.

28. Anual trebuie descrise următoarele detalii referitoare la fiecare agent zoonotic și la fiecare categorie de date în cauză, cu indicarea consecințelor acestora:

- a) schimbări în sistemele deja descrise;
- b) schimbări în metodele descrise anterior;
- c) rezultatele investigațiilor și ale tipizării ulterioare sau o altă metodă de laborator (pentru fiecare categorie raportată separat);
- d) evaluarea națională a situației recente, evoluția și sursele de infecție;
- e) semnificația ca zoonoză;
- f) importanța rezultatelor obținute la animale și în produse alimentare ca sursă de infecție la om;
- g) strategiile de control recunoscute că ar putea fi utilizate pentru prevenirea sau reducerea

transmiterii agenților zoonotici la oameni;

h) în caz de necesitate, orice acțiune specifică, adoptată în Republica Moldova sau sugerată pentru comunitatea internațională în baza situației recente.

29. Rezultatele examenelor notificate trebuie să precizeze numărul de unități epidemiologice examinate (efective, probe, loturi) și numărul de probe pozitive, în conformitate cu definiția cazului.

În caz de necesitate, rezultatele trebuie prezentate astfel încât să se indice distribuția geografică a zoonozelor sau a agenților zoonotici.